EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 26.7.2022
COM(2022) 357 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

om det 8. miljøhandlingsprograms overvågningsramme: måling af fremskridt hen imod opnåelse af programmets prioriterede mål for 2030 og 2050

1. Indledning

Det 8. miljøhandlingsprogram[1] frem til 2030 har til formål at fremskynde den grønne omstilling og sikre en resolut indsats for at beskytte og genoprette miljøet. Lige siden 1973 har udviklingen og koordineringen af EU's miljøpolitik været styret af generelle miljøhandlingsprogrammer, som har dannet rammen for EU's og dets medlemsstaters miljø- og klimaindsats. Det 8. miljøhandlingsprogram bygger på målene i den europæiske grønne pagt[2], som er EU's vækststrategi for at opnå en klimaneutral, ressourceeffektiv, giftfri, modstandsdygtig og konkurrencedygtig cirkulær økonomi på en retfærdig og inklusiv måde. Programmet er også afgørende for at nå miljø- og klimamålene i FN's 2030-dagsorden, verdensmålene for bæredygtig udvikling og multilaterale miljø- og klimaaftaler.

På baggrund af en række udfordrende økonomiske og geopolitiske kriser, herunder Ruslands aggression mod Ukraine, er det 8. miljøhandlingsprogram udtryk for EU's og medlemsstaternes vilje til at håndtere klima-, biodiversitets- og forureningskriserne og gøre EU mere modstandsdygtig over for fremtidige chokvirkninger. I det 8. miljøhandlingsprogram fastsættes et langsigtet prioriteret mål for 2050 om at *leve et godt liv inden for planetens grænser* og seks tematiske prioriterede mål. Den omfatter også en ambitiøs ramme på 34 "grundforudsætninger" for at nå disse mål i overensstemmelse med den europæiske grønne pagts løfte om ikke at gøre skade og en retfærdig omstilling, som ikke lader nogen i stikken[3].

Det 8. miljøhandlingsprograms prioriterede mål for 2050*: "mennesker [lever] senest i 2050 et godt liv inden for planetens grænser i en velfærdsøkonomi, hvor intet går til spilde, vækst er regenerativ, der er opnået klimaneutralitet i Unionen, og uligheder er blevet reduceret betydeligt. Et sundt miljø understøtter alle menneskers velfærd og er et miljø, hvor biodiversiteten bevares, økosystemerne trives, og naturen beskyttes og genoprettes, hvilket fører til øget modstandsdygtighed over for klimaændringer, vejr- og klimarelaterede katastrofer og andre miljørisici. Unionen går foran i indsatsen for at sikre de nuværende og kommende generationers velstand på verdensplan som udtryk for generationernes ansvar over for hinanden."*

Overvågning af de vigtigste tendenser på en sammenhængende måde med de rette indikatorer er afgørende for at sikre, at EU gør fremskridt hen imod sine miljø- og klimamål. For at støtte og styrke en integreret tilgang indfører det 8. miljøhandlingsprogram en forvaltningsmekanisme og pålægger Kommissionen at etablere en ny overvågningsramme til måling af fremskridt hen imod de prioriterede mål — overvågningsrammen for det 8. miljøhandlingsprogram ("det 8. miljøhandlingsprograms overvågningsramme"). Overvågningsrammen skal baseres på et begrænset antal **hovedindikatorer**, herunder systemiske indikatorer for forbindelserne mellem miljøet og sociale dimensioner og økonomien, som sætter EU i stand til at følge fremskridtene hen imod en grøn omstilling og føre et strategisk politisk tilsyn på højt niveau. Kommissionen har til

[1] Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse (EU) 2022/591 af 6. april 2022 om et generelt EU-miljøhandlingsprogram frem til 2030 (8. miljøhandlingsprogram).

[2] COM(2019) 640 final.

[3] Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet (COM(2021) 801 final).

opgave årligt at aflægge rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om de foranstaltninger, der er truffet, og skitsere mulige fremtidige foranstaltninger.

2. Generelle træk ved det 8. miljøhandlingsprograms overvågningsramme

Forvaltningsmekanismen i det 8. miljøhandlingsprogram omfatter årlig overvågning, vurdering og rapportering fra Kommissionen om fremskridtene hen imod programmets seks prioriterede mål under hensyntagen til grundforudsætningerne og det overordnede mål om at opnå systemiske ændringer. Kommissionen skal støttes af Det Europæiske Miljøagentur (EEA) og Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA), som er ved at udvikle en indikatorramme for kemikalier.

Det 8. miljøhandlingsprograms hovedindikatorer er kernen i forvaltningsmekanismen. I henhold til programafgørelsens artikel 4, stk. 3, skal indikatorerne bygge på eksisterende data for at minimere den administrative byrde og afspejle den seneste udvikling med hensyn til tilgængeligheden og relevansen af data og indikatorer. Desuden skal overvågningsrammen være baseret på en metode, der gør det muligt for Kommissionen at spore afstanden til mål, der er relateret til de prioriterede mål. I de tilfælde, hvor EU-lovgivningen fastsætter juridisk bindende EU-mål, er de indikatorer, der ligger til grund for dem, blevet valgt til at overvåge de relevante programmål og grundforudsætninger. EU er f.eks. nået til enighed om et juridisk bindende mål om at reducere drivhusgasemissionerne, målt i ton CO_2-ækvivalenter, med 55 % i forhold til 1990-niveauet inden 2030. Hvis der findes generelle lovkrav eller ambitiøse mål og målsætninger, skal der anvendes indikatorer, der måler fremskridt i den ønskede retning. F.eks. afspejler *den samlede affaldsproduktion* indsatsen for at anvende affaldshierarkiet og dermed reducere affaldsmængden betydeligt inden 2030. *Miljøafgifternes andel af de samlede skatteindtægter* afspejler princippet om, at forureneren betaler.

Målene i det 8. miljøhandlingsprogram for 2030 og visionen for 2050 kræver indikatorer, der måler langsigtede resultater i EU og medlemsstaterne ("effektindikatorer" eller "resultatindikatorer")[4]. I nogle tilfælde er der dog medtaget indikatorer, der fokuserer på trufne tiltag ("outputindikatorer"), hvor der er en stærk politisk relevans eller forbindelse til det aftalte mål. Indikatoren for *beskyttede områder* er et eksempel på sidstnævnte, da den hænger sammen med målet om at beskytte 30 % af land- og havområder inden 2030.

Det 8. miljøhandlingsprograms overvågningsramme omfatter en række udvalgte hovedindikatorer, der skal give en sammenfattende politisk oversigt. Overvågningsrammen bygger på sektorspecifikke overvågningsværktøjer for at sikre sammenhæng og minimere den administrative byrde. Disse værktøjer omfatter forvaltningen af energiunionen og klimaindsatsen[5], rammen for overvågning af den cirkulære økonomi, EU's ramme for overvågning af biodiversitet[6], EU's

4 COM "Better regulation toolbox", udgaven fra november 2021, s. 358.
5 Forordning (EU) 2018/1999 af 11. december 2018.
6 Oversigt over EU's biodiversitetsstrategi og sporing af indsats: https://dopa.jrc.ec.europa.eu/kcbd/dashboard/.

overvågningssystem for bioøkonomi[7] og den kommende overvågningsramme for nulforurening[8]. Den tager også hensyn til erfaringerne fra revisionen af gennemførelsen af miljøreglerne[9].

Endelig vil bred enighed om miljømæssige hovedindikatorer understøtte sammenhængende budskaber i rapporteringen om miljø- og klimapolitikker ud fra et bredere perspektiv, såsom:

- den "europæiske grønne pagts visualiseringsværktøj", som også dækker digitale aspekter og retfærdighedsaspekter[10]
- EU's årlige statusrapporter om alle 17 verdensmål for bæredygtig udvikling[11]
- Den holistiske vurdering af modstandsdygtigheden i EU og dets medlemsstater på resultattavlen om modstandsdygtighed[12]
- resultatindekset for omstilling, der rangerer 45 landes fremskridt inden for fire dimensioner af omstillingen til bæredygtighed[13]
- det europæiske semester, som ud over at fokusere på en bred koordinering af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken også omfatter rapportering om verdensmålene for bæredygtig udvikling i alle medlemsstater[14]
- det interaktive værktøj "Composite Indicators & Scoreboards Explorer"[15], der indeholder over 100 flerdimensionelle foranstaltninger.

Det 8. miljøhandlingsprograms overvågningsramme er afstemt efter den endelige rapport fra konferencen om Europas fremtid og de dertil hørende forslag på området klimaændringer og miljø[16].

3. Høring af interessenter

Den 17. februar 2021 offentliggjorde Kommissionen et høringsdokument om den foreslåede tilgang og arkitektur for det 8. miljøhandlingsprograms overvågningsramme, som skitserede de eksisterende indikatorer og de principper, der anvendes som rettesnor for udvælgelsen af hovedindikatorer. Dette dokument udgjorde sammen med en supplerende note af 14. juli 2021[17], som indeholdt et foreløbigt forslag til hovedindikatorer, grundlaget for de høringer, der fandt sted

---

7 Relaterede oversigter: https://knowledge4policy.ec.europa.eu/visualisation/eu-bioeconomy-monitoring-system-dashboards_en, https://knowledge4policy.ec.europa.eu/biodiversity/topic/eu-biodiversity-strategy-actions-tracker_en.

8 COM(2021) 400 final og arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (2021) 141.

9 COM(2019) 149 final.

10 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/egd-statistics/.

11 https://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi.

12 https://ec.europa.eu/info/strategy/strategic-planning/strategic-foresight/2020-strategic-foresight-report/resilience-dashboards_en.

13 https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/strategy/support-policy-making/support-national-research-and-innovation-policy-making/transitions-performance-index-tpi_en.

14 https://ec.europa.eu/eurostat/cache/infographs/sdg-country-overview/.

15 https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/explorer.

16 https://futureu.europa.eu/pages/reporting

17 https://ec.europa.eu/environment/news/8th-environment-action-programme-commission-consults-monitoring-framework-headline-indicators-2021-07-19_en.

fra juli 2021 til januar 2022. Kommissionen afholdt en workshop for medlemsstaterne og en workshop for eksterne interessenter i efteråret 2021 for at drøfte de foreslåede indikatorer. Efter den politiske enighed om det 8. miljøhandlingsprogram reviderede Kommissionen listen over hovedindikatorer i overensstemmelse med den modtagne feedback og hørte medlemsstaterne igen om denne reviderede liste.

Høringen gjorde det lettere at se nærmere på indikatorer inden for specifikke tematiske områder og sektorspecifikke overvågningsværktøjer. Den var retningsgivende for valget af hovedindikatorer som grundlag for de årlige statusrapporter og bidrog til at identificere mangler ved indikatorerne, idet der blev opnået enighed om pladsholdere for områder, hvor en indikator endnu ikke er klar til brug, eller hvor der ikke foreligger årlige data. Der blev konstateret et behov for yderligere indikatorer til de mere dybdegående vurderinger i 2024 og 2029 (se afsnit 5), og indikatorer, der ikke blev optaget på den endelige liste, vil blive anvendt til dette formål.

Nogle indikatorer, såsom måling af drivhusgasemissioner[18] og økologisk landbrug, blev hurtigt identificeret som hovedindikatorer baseret på den brede konsensus, der kom frem under høringerne. For områder som nulforurening skulle der træffes valg. De udvalgte indikatorer afspejler bedst den systemiske karakter af miljø- og klimaudfordringer og -politikker, mens specifikke områder fortsat vil blive vurderet ved hjælp af nogle målrettede overvågningsværktøjer. Der blev medtaget et særskilt kapitel om den holistiske vision for 2050 og indikatorer, der vedrører flere prioriterede mål eller nøgleinitiativer. Indikatoren for materialefodaftryk afspejler f.eks. det globale miljøpres i forbindelse med EU's forbrug.

Der var også en kraftig opfordring til at styrke økosystemets sundhedsperspektiv. Der blev derfor medtaget tre hovedindikatorer i kapitlet om biodiversitet for at måle fremskridt hen imod målet om at standse og vende biodiversiteten med hensyn til både individuelle arter og økosystemer. I kapitlet om klimatilpasning blev indikatoren for tørkevirkninger på økosystemer desuden foretrukket frem for indikatoren for tørkerisici. Desuden blev der medtaget en indikator for arealbeslaglæggelse i det tværgående kapitel om visionen for 2050.

På nogle områder var der enighed om at anvende proxyindikatorer. For nulforurening blev mængden af nitrater i grundvandet f.eks. valgt som en indikator for rent vand, selv om den ikke ajourføres hvert år. Om end den ikke kvantificerer reduktionen af tabet af næringsstoffer, viser den indvirkningen af disse tab på vandkvaliteten og giver en god indikation af den grønne pagts mål for reduktion af næringsstoffer. Med hensyn til biodiversitet viser det fælles fugleindeks f.eks. bedst faldet i bestanden af fugle på landbrugsarealer, hovedsagelig som følge af intensivering af landbruget. Hvad angår genopretning og beskyttelse af økosystemer[19], vedrører de bedst egnede indikatorer *beskyttede områder* og *skovkonnektivitet*. Lignende proxyindikatorer anvendes også for miljøbelastninger i komplekse systemer. For så vidt angår et bæredygtigt energisystem var høringens konklusion f.eks. en kombination af to indikatorer: *energiforbrug* og *vedvarende energi*.

---

[18] Anvendes inden for rammerne af EU's klimaovervågningsmekanismer, som fastlægger EU's egne interne rapporteringsregler baseret på internationalt aftalte forpligtelser.

[19] Der er et igangværende arbejde under kortlægning og vurdering af økosystemer og deres tjenester (MAES). EU's metode til kortlægning og vurdering af økosystemernes tilstand skal foreligge inden udgangen af 2022 på grundlag af internationalt vedtagne standarder fra FN's miljøøkonomiske regnskabssystem.

Endelig faldt valget for et begrænset antal områder, hvor der endnu ikke foreligger indikatorer, men som er særlig relevante for politikken, på at henvise til den fremtidige udvikling (for subsidier til fossile brændstoffer) eller medtage en pladsholder (miljømæssige uligheder) (se afsnit 5).

4. De valgte hovedindikatorer

Hovedindikatorerne følger opbygningen i det 8. miljøhandlingsprogram og omfatter 26 indikatorer. Hvert specifikt prioriteret mål overvåges ved hjælp af to indikatorer, bortset fra biodiversitet, hvor der anvendes tre indikatorer. Der indgår fem indikatorer for miljøbelastninger, grundforudsætningerne og det langsigtede prioriterede mål for 2050.

INDIKATOR	**MÅL**	**KILDE**[20]
Modvirkning af klimaændringer *(artikel 2, stk. 2, litra a))*		
1. Drivhusgasemissioner (drivhusgas, indeks 1990 = 100, ton CO_2-ækvivalenter)	Klimaneutralitet: reduktion af nettodrivhusgasemissionerne med mindst 55 % inden 2030 i forhold til 1990-niveauerne[21]	EEA
2. Drivhusgasemissioner fra arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug (LULUCF[22], ton CO_2-ækvivalenter)	Klimaneutralitet: øget nettooptag af drivhusgasser gennem kulstofdræn fra LULUCF-sektoren til -310 mio. ton CO_2-ækvivalenter inden 2030[23]	EEA
Tilpasning til klimaændringer *(artikel 2, stk. 2, litra b))*		
3. Klimarelaterede økonomiske tab (i mia. EUR)	De økonomiske virkninger af klimaændringerne: reduktion af de samlede monetære tab som følge af vejr- og klimarelaterede hændelser	EEA[24]
4. Tørkevirkninger for økosystemerne (område i km²)	Økosystemernes modstandsdygtighed: reduktion af det område, der påvirkes af tørke og tab af vegetationsproduktivitet	EEA
En regenerativ cirkulær økonomi *(artikel 2, stk. 2, litra c))*		
5. Forbrug af råvarer (ton pr. indbygger)	Materialefodaftryk: betydelig reduktion af EU's materialefodaftryk[25] ved at reducere den mængde råvarer, der er nødvendig for at producere de produkter, der forbruges i Unionen	Eurostat

20 Den organisation, der er ansvarlig for dataindsamling og metode.
21 Forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 (klimaloven).
22 Arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug.
23 COM(2021) 554 final (LULUCF-forordningen).
24 Baseret på data fra CATDAT fra RiskLayer.
25 8. miljøhandlingsprogram, artikel 3, litra s).

6. Affaldsproduktion i alt (kg pr. indbygger)	Affaldsforebyggelse: betydelig reduktion af den samlede affaldsmængde inden 2030[26]	Eurostat
Nulforurening og et giftfrit miljø *(artikel 2, stk. 2, litra d))*		
7. For tidlige dødsfald som følge af eksponering for fine partikler (PM2.5) (antal for tidlige dødsfald)	Miljøpåvirkning af sundheden: reduktion af for tidlige dødsfald som følge af luftforurening med 55 % (i forhold til 2005-niveauet) inden 2030[27]	EEA
8. Nitrater i grundvandet (mg NO_3/l og % overvågningsstationer med en værdi over 50 mg NO_3/l)	Rent vand: reduktion af tabet af næringsstoffer med mindst 50 % i sikre grundvandsressourcer	EEA[28]
Biodiversitet og økosystemer *(artikel 2, stk. 2, litra e))*		
9. Udpegede beskyttede land- og havområder[29] (% af samlet areal)	Naturbeskyttelse: juridisk beskyttelse af mindst 30 % af EU's landområde og 30 % af EU's havområder inden 2030[30]	EEA
10. Fælles indeks for fugle (indeks: 1990 = 100)	Bevarelse af biodiversiteten: ændring af nedgangen i bestanden af almindelige fugle[31]	EBCC/[32] BirdLife/RSPB/CSO
11. Skovkonnektivitet (0-100 %[33])	Sunde økosystemer: forøgelse af graden af konnektivitet i skovøkosystemer med henblik på at skabe og integrere økologiske korridorer[34] og øge modstandsdygtigheden over for klimaændringer	Det Fælles Forskningscenter
Miljø- og klimabelastninger relateret til produktion og forbrug i EU *(artikel 2, stk. 2, litra f))*		
12. Energiforbrug (i mio. ton olieækvivalent)	Energieffektivitet: reduktion af (primært og endeligt) energiforbrug med mindst 13 % inden 2030 i forhold til 2020[35]	Eurostat

26 Handlingsplan for den cirkulære økonomi (COM(2020) 98 final) og handlingsplan for nulforurening (COM(2021) 400 final).

27 ZPAP (COM(2021) 400 final).

28 De årlige EEA-data vil blive valideret ved hjælp af de data, der indsamles i henhold til nitratdirektivet (datakilde: ENV/JRC), og som foreligger hvert fjerde år.

29 Nationalt udpegede lokaliteter eller Natura 2000-lokaliteter.

30 EU's biodiversitetsstrategi.

31 EU's biodiversitetsstrategi.

32 EBCC — European Bird Census Council, RSPB — Royal Society for the Protection of Birds og CSO (det tjekkiske ornitologiselskab).

33 Fra slet ikke (0 %) til fuldt tilsluttet (100 %).

34 EU's biodiversitetsstrategi med henvisning til et transeuropæisk naturnet og Kommissionens forslag til forordning om naturgenopretning (COM(2022) 304 final af 22.6.2022).

35 Målet afspejler meddelelsen fra REPowerEU (COM(2022) 230 final). Med forbehold af endelig enighed om et ændret energieffektivitetsdirektiv (COM(2021) 558 final) og mål for vedvarende energi i henhold til det ændrede direktiv om vedvarende energi (COM(2021) 557 final).

13. Andel af vedvarende energi i det endelige bruttoenergiforbrug (i %)[36]	Bæredygtig energi: sikring af, at energi fra vedvarende energikilder udgør mindst [45 %] af det udvidede endelige energiforbrug senest i 2030[37]	Eurostat
14. Udnyttelsesgrad for cirkulært materiale (i % af den samlede materialeanvendelse)	Bæredygtig industri: fordobling af andelen af anvendte cirkulære materialer inden 2030 sammenlignet med 2020[38]	Eurostat
15. Andel af busser og tog i indenlandsk passagertransport (% af den samlede indenlandske passagertransport, udtrykt i passagerkilometer)	Bæredygtig mobilitet: forøgelse af andelen af kollektive transportformer (busser og tog)	Eurostat
16. Område udlagt til økologisk landbrug (% af udnyttet landbrugsareal i km²)	Bæredygtigt landbrug: sikring af, at 25 % af EU's landbrugsarealer dyrkes økologisk i 2030[39]	Eurostat
Grundforudsætninger *(artikel 3)*		
17. Miljøafgifternes andel af de samlede skatteindtægter (i %)	Lad forurenerne betale: forøgelse af miljøafgifternes andel af de samlede indtægter fra skatter og sociale bidrag	Eurostat
18. Subsidier til fossile brændstoffer (mio. EUR)[40]	Lad forurenerne betale: reduktion af miljøskadelige subsidier, navnlig subsidier til fossile brændstoffer, med henblik på hurtigst muligt at udfase dem	Europa-Kommissionen
19. Udgifter til miljøbeskyttelse (mia. EUR og % af BNP)	Finansiering af omstillingen: forøgelse af husholdningernes, virksomhedernes og regeringernes udgifter til forebyggelse, reduktion og eliminering af forurening og andre miljøforringelser	Eurostat
20. Grønne obligationer (% af samlede udstedte obligationer)	Bæredygtige investeringer: øget udstedelse af grønne obligationer for at fremme offentlig og privat finansiering af grønne investeringer	EEA[41]

[36] Herunder opdeling efter vedvarende energikilder.

[37] Se fodnoten til indikator 12. Tallet vil blive tilpasset med forbehold af endelig enighed om det ændrede direktiv om vedvarende energi (COM(2022) 222 final).

[38] Handlingsplan for den cirkulære økonomi (COM(2020) 98 final): "i det kommende årti".

[39] EU's biodiversitetsstrategi og jord til bord-strategien.

[40] Data er offentliggjort i det arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene, der ledsager rapporten om status over energiunionen (COM(2021) 950 final). Fra 2023 vil data blive baseret på medlemsstaternes rapportering i henhold til forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen.

[41] Baseret på Bloomberg Finance L.P., der er anvendt i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om overvågning af fremskridt hen imod en kapitalmarkedsunion (SWD(2021) 544 final/2).

21. Indeks for miljøinnovation[42] Medlemsstaternes resultater sammenlignet med EU-gennemsnittet (EU = 100) og tendens	Innovation med henblik på bæredygtighed: øget økoinnovation som drivkraft for den grønne omstilling	Observatoriet for økoinnovation
Et godt liv inden for planetens grænser *(artikel 2, stk. 1)*		
22. Arealinddragelse (km^2 pr. år)	Planetens grænser/bæredygtig arealanvendelse: ingen nettoarealinddragelse i 2050[43]	EEA
23. Indeks for vandudnyttelse plus[44] (i %)	Planetens grænser/bæredygtig anvendelse af vand: reduktion af vandknaphed[45]	EEA
24. Forbrugsfodaftryk[46] (baseret på livscyklusvurdering)	Bæredygtigt forbrug: betydelig reduktion af EU's forbrugsfodaftryk[47], dvs. de miljømæssige virkninger af forbruget	Det Fælles Forskningscenter
25. Beskæftigelse og bruttoværditilvækst i sektoren for miljøvenlige varer og tjenesteydelser (% af den samlede økonomi)	Bæredygtig konkurrenceevne: forøgelse af andelen af grøn økonomi og grøn beskæftigelse i hele økonomien[48]	Eurostat
26. PLADSHOLDER Miljømæssige uligheder[49]	Miljømæssig velfærd: nedbringelse af miljømæssige uligheder og sikring af en retfærdig omstilling	

5. Afhjælpning af mangler ved indikatorerne

Høringerne afslørede visse mangler i overvågningen af indikatorer, der kunne være nyttige for miljø- og klimapolitikken i de kommende år. Der findes f.eks. endnu ingen egnede indikatorer for overvågning af sunde økosystemer og jord eller bæredygtig anvendelse af kemikalier. Selv om der indsamles overvågningsdata på mange områder, omfatter nogle af de eksisterende rapporteringskrav ikke årlig dataudveksling på EU-plan, f.eks. indberettes data om havaffald eller kemikalier i vand kun til EU hvert sjette år. En bedre gennemførelse af eksisterende lovgivning og fremme af åbne dataområder i EU's politikker[50] vil afhjælpe denne flaskehals.

---

42 Indekset kan erstattes for at afspejle nye politiske behov.

43 EU's jordbundsstrategi for 2030 (COM(2021) 699 final).

44 Oplysninger om omfattede sektorer og tid og rumfang findes på https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/sdg_06_60_esmsip2.htm og https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/use-of-freshwater-resources-3/assessment-4.

45 Direktiv 2000/60/EF (vandrammedirektivet).

46 Denne indikator kombinerer forbrugsintensiteten og miljøvirkningerne af repræsentative produkter for fem forbrugsområder og vurderer dermed hele forsyningskæden for produkter (indenlandsk handel og handel).

47 Det 8. miljøhandlingsprogram, artikel 3, litra s), og handlingsplanen for cirkulær økonomi.

48 Jf. definitioner på: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/env_egs_esms.htm.

49 Jf. afsnit 5.

50 COM(2020) 66 final.

Det 8. miljøhandlingsprogram omfatter systemiske indikatorer, der tager fat på de miljømæssigt-sociale og miljømæssigt-økonomiske sammenhænge. Med hensyn til miljømæssige uligheder medtages en pladsholder, mens EEA udvikler en indikator, der forbinder eksponering for luftforurening med indkomstniveauet. Dette er en del af en bredere indsats for at måle miljømæssig retfærdighed og knytte eksponeringen af grupper, der risikerer socioøkonomisk marginalisering, til miljø- og sundhedsrisici. Med hensyn til miljøskadelige subsidier er Kommissionen i øjeblikket ved at udarbejde en gennemførelsesretsakt i henhold til forordningen om forvaltning af energiunionen og klimaindsatsen[51], som vil omfatte rapportering om udfasningen af energisubsidier, navnlig for fossile brændstoffer. I 2022 begyndte Eurostat at indsamle data fra de nationale statistiske kontorer vedrørende "potentielt skadelige miljøsubsidier". Med hensyn til den miljømæssigt-økonomiske sammenhæng er der stadig mangler i indikatorerne til vurdering af de makroøkonomiske fordele ved økosystemernes mangfoldighed, risiciene ved ødelæggelse af økosystemer, omkostningerne ved andre forurenende stoffer end drivhusgasser og de overordnede socioøkonomiske fordele og fordelingsaspekter ved omstillingen til miljømæssig bæredygtighed.

Nogle indikatorer, der ikke blev udvalgt som hovedindikatorer, vil blive anvendt til de to dybdegående vurderinger, der er planlagt i 2024 og 2029. F.eks. kan data om klimarelaterede menneskelige tab bidrage til at udvide perspektivet i forbindelse med vurderingen af fremskridt hen imod klimatilpasning. Det samme gælder *organisk kulstof i jorden* og dets potentiale for genopretning af naturen, *andelen af vegetabilsk forsyning* og *anvendelsen af pesticider*[52] til vurdering af fremskridt hen imod et bæredygtigt fødevaresystem eller en indikator for *elektrificering af transport* med henblik på et bredere syn på bæredygtig mobilitet. Indikatorer for miljøforvaltning, der omfatter sikring af overholdelse, gennemsigtighed, offentlig deltagelse og adgang til klage og domstolsprøvelse, er ikke egnede som hovedindikatorer, men vil blive anvendt til de dybdegående vurderinger.

6. Statusrapporter

I overensstemmelse med afgørelsen om det 8. miljøhandlingsprogram vil Kommissionen med støtte fra EEA og ECHA fremlægge årlige rapporter om fremskridt hen imod målene på grundlag af overvågningsrammen med de 26 hovedindikatorer, der er skitseret i denne meddelelse.

EEA vil udvikle vurderingsmetoden i tæt samarbejde med Kommissionen og fremlægge sin første årlige status over fremskridtene inden udgangen af 2023. Kommissionen vil aflægge rapport om sine vigtigste resultater for at lette den årlige udveksling med Europa-Parlamentet og Rådet. Ud over den årlige rapportering og udveksling indeholder afgørelsen om det 8. miljøhandlingsprogram også bestemmelser om en midtvejsevaluering i 2024 og en evaluering i 2029.

Denne rapportering vil støtte kommunikationen om fremskridt hen imod opfyldelsen af målene i den grønne pagt. Den vil blive brugt som grundlag for at kommunikere med borgerne og de politiske beslutningstagere om, hvorvidt vores tiltag er ambitiøse nok til at hjælpe os med at holde os inden for planetens grænser, eller om der er behov for større ambitioner. I henhold til høringen

[51] Se artikel 17 i forordning (EU) 2018/1999.

[52] Forslag til direktiv om bæredygtig anvendelse af pesticider (COM(2022) 305 final): mål om at reducere brugen af kemiske pesticider med 50 % inden 2030.

er indikatorer, der kan opdeles på forskellige forvaltningsniveauer, hvilket vil fremme en dialog på nationalt, regionalt, bymæssigt og lokalt plan, blevet fremmet.

7. Fremtidsudsigter

Det 8. miljøhandlingsprogram kræver en overvågningsramme, der er stabil og samtidig giver mulighed for en vis fleksibilitet. I overensstemmelse hermed vil Kommissionen overveje at foreslå ændringer af hovedindikatorerne efter midtvejsevalueringen i 2024 og evalueringen i 2029, navnlig med henblik på at få nye indikatorer til rådighed som følge af det igangværende og fremtidige arbejde (se afsnit 5).

Det 8. miljøhandlingsprogram pålægger Kommissionen yderligere at præcisere og potentielt strømline de indbyrdes forbindelser mellem eksisterende indikatorer, overvågningsrammer og processer på EU-plan, der overvåger sociale, økonomiske og miljømæssige fremskridt. Med henblik herpå vil Kommissionen bygge videre på et nyt værktøj[53], der samler data fra over 100 indekser, resultattavler og oversigter og gør det muligt at identificere deres indbyrdes forbindelser. Rapporten skal munde ud i en fremtidig *sammenfattende "ud over BNP"*-oversigt med henblik på at måle EU's fremskridt hen imod bæredygtighed, trivsel og modstandsdygtighed. Det 8. miljøhandlingsprograms hovedindikatorer kan udgøre miljøkomponenten heraf.

Kommissionen vil fortsat fremme sammenhængen mellem det 8. miljøhandlingsprograms hovedindikatorer og andre tværgående overvågningsværktøjer, såsom det europæiske semester og EU's overvågning af verdensmålene for bæredygtig udvikling. Kommissionen har også indledt det forberedende arbejde hen imod en integreret ramme for trivsel, som kan informere politiske beslutningstagere og interessenter om, hvorvidt miljøpolitikkerne er ambitiøse nok til, at EU kan holde sig inden for vores planets sikre og retfærdige grænser.

[53] https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/explorer.